

KRAJOWA RADA DIAGNOSTÓW LABORATORYJNYCH

Stanowisko

Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych

z dnia 13 maja 2024 roku

do projektu ustawy o zmianie ustawy o Centrum Medycznym Kształcenia
Podyplomowego oraz niektórych innych ustaw (UD 23)

Na podstawie art. 88 pkt 3 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2125), Krajowa Rada Diagnostów Laboratoryjnych przedstawia stanowisko do projektu ustawy o zmianie ustawy o Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego oraz niektórych innych ustaw (UD 23), przekazanego przy piśmie z dnia 10 kwietnia 2024 r. (RKP.0210.1.2024.IG).

W związku ze skierowaniem do opiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy o Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego oraz niektórych innych ustaw, Krajowa Rada Diagnostów Laboratoryjnych (dalej: Rada) wnosi o uwzględnienie w art. 17 projektu ustawy, nowelizującym ustawę z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej (dalej również: ustawa), zmian przewidujących:

1) **uzupełnienie przepisów o nadzorze sprawowanym przez kierownika specjalizacji nad warunkami i przebiegiem szkolenia specjalizacyjnego (art. 47 ustawy) w zakresie dotyczącym zasad wynagradzania kierownika specjalizacji.**

Rada wskazuje, że dotychczas w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej nie została uregulowana kwestia wynagrodzenia jakie powinno przysługiwać kierownikowi specjalizacji za sprawowany nadzór nad warunkami i przebiegiem szkolenia specjalizacyjnego. W związku z licznymi obowiązkami kierownika specjalizacji, realizowanym w toku odbywania szkolenia specjalizacyjnego przez diagnostę laboratoryjnego, konieczne jest wprowadzenie w ustawie przepisów, które wprost regulowałyby kwestię jego wynagradzania.

Odpowiednie rozwiązania w tym zakresie znalazły się już w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Podobnie, również w przypadku zawodu diagnosty laboratoryjnego konieczne jest podjęcie działań legislacyjnych w tym zakresie. Przyczyniłyby się one nie tylko do zwiększenia liczby specjalistów prowadzących szkolenia specjalizacyjne w danej dziedzinie medycyny laboratoryjnej, ale również pozytywnie wpłynęłyby na zwiększenie liczby akredytowanych jednostek szkolących. Tym samym, w art. 47 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej (zmienianym art. 17 pkt 5 projektu) należy dodać przepisy regulujące wprost kwestię zasad przysługiwania wynagrodzenia przysługującego kierownikowi specjalizacji oraz jego wysokości, przy czym można byłoby posłużyć się w tym zakresie przepisami przewidzianymi ustawą z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (art. 16m);

2) **nadanie brzmienia art. 31 ust. 3 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej na wzór projektowanej zmiany art. 70 ust. 1-3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej** (art. 7 pkt 10 projektu), przewidującego przyznanie CMKP dotacji podmiotowej na dofinansowanie szkolenia specjalizacyjnego diagnostów laboratoryjnych;

3) **uzupełnienie przepisów dotyczących realizacji obowiązku ustawicznego rozwoju zawodowego przez diagnostę laboratoryjnego**

Przepisy ustawy powinny przewidywać możliwość realizowania ustawicznego rozwoju zawodowego nie tylko przez doskonalenie zawodowe oraz szkolenie specjalizacyjne, ale również przez uczestnictwo w kursie kwalifikacyjnym. Możliwość taka przewidziana jest m.in. przepisami ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty, a także ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, w zakresie regulowanych nimi zawodów.

Tym samym, odpowiedniej zmiany wymagałby art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej. Ponadto konieczne byłoby uzupełnienie przepisów o szeroko rozumiane regulacje dotyczące przeprowadzania kursu kwalifikacyjnego, w tym o kwestie prowadzenia kursów kwalifikacyjnych, ich programu, udziału w kursach kwalifikacyjnych, a także zakresu problematyki tych kursów. Ewentualnie w zakresie ww. materii należałoby wydać akt wykonawczy do ustawy.

Ponadto zmiany wymaga art. 65 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, w zakresie w jakim przepis ten przewidując, iż dopełnienie obowiązku doskonalenia

zawodowego odbywa się przez uzyskanie wymaganej liczby punktów edukacyjnych w 5-letnim okresie rozliczeniowym, nie przewiduje zwolnienia z dopełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego diagnosty laboratoryjnego przebywającego na urlopie macierzyńskim albo na zwolnieniu lekarskim z powodu choroby przekraczającej łącznie 50% okresu rozliczeniowego. Tego rodzaju zwolnienie przewidziano np. w art. 18 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry, w przypadku lekarza przebywającego na urlopie macierzyńskim, albo będącego na zwolnieniu lekarskim z powodu choroby przekraczającej łącznie 50% okresu rozliczeniowego. Analogiczne rozwiązanie należy zatem wdrożyć również w odniesieniu do diagnosty laboratoryjnego we wskazanych wyżej okolicznościach.

4) nadanie nowego brzmienia przepisowi przejściowemu zawartemu w art. 156 ust. 3 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, rozstrzygającemu sytuację intertemporalną diagnostów laboratoryjnych, którzy rozpoczęli realizację podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez uczestnictwo w ciągłym szkoleniu przed dniem wejścia w życie ustawy.

Zgodnie z tym przepisem, diagnosta laboratoryjny, który przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej rozpoczął realizację podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez uczestnictwo w ciągłym szkoleniu, o którym mowa w art. 30zł ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej, kontynuuje je na podstawie przepisów dotychczasowych.

Wobec brzmienia ww. przepisu przejściowego, w myśl § 30 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, ustawodawca rozstrzygnął, iż podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez uczestnictwo w ciągłym szkoleniu, rozpoczęte przez diagnostę laboratoryjnego przed 10 grudnia 2022 r. ma być kontynuowane w oparciu o przepisy „starej” ustawy, tj. ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej oraz jej przepisy wykonawcze. Niezależnie od tego, kolejnym przepisem przejściowym, tj. art. 164, utrzymał w mocy szereg aktów wykonawczych, w tym rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2017 r. w sprawie ciągłego szkolenia diagnostów laboratoryjnych, na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie „nowej” ustawy.

Wskazane rozporządzenie zostało zastąpione rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie ustawicznego rozwoju zawodowego diagnosty laboratoryjnego, w którym zawarto kolejną regulację przejściową, tj. § 4. Z brzmienia tego przepisu wynika, że

Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych

ul. Konopacka 4, 03-428 Warszawa
REGON 015297876, NIP 1132394634

w przypadku gdy dana forma ustawicznego rozwoju zawodowego określona w ww. rozporządzeniu została zrealizowana po dniu wejścia w życie ustawy a przed dniem wejścia w życie tego rozporządzenia, diagnosta laboratoryjny może ją wykazać w karcie doskonalenia zawodowego, podając odpowiadającą jej liczbę punktów edukacyjnych określoną tym rozporządzeniem.

Na gruncie tak ukształtowanych przepisów intertemporalnych wydaje się, iż zaistniały trzy grupy przepisów kształtujących obowiązki doskonalenia zawodowego diagnosty laboratoryjnego, w zależności od momentu, w którym diagnosta rozpoczął doskonalenie zawodowe (podnoszenie kwalifikacji zawodowych). Pierwszą grupą przepisów reguluje sytuację prawną diagnostów laboratoryjnych, którzy rozpoczęli podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez uczestnictwo w ciągłym szkoleniu przed rokiem 2023 r., do których zastosowanie mają przepisy dotychczasowe, tj. ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej i jej przepisy wykonawcze. Drugą grupą regulacji dotyczy diagnostów laboratoryjnych, którzy doskonalenie zawodowe rozpoczęli począwszy od 2023 r., lecz przed wejściem w życie rozporządzenia z dnia 7 grudnia 2023 r., w przypadku których stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2017 r. w sprawie ciągłego szkolenia diagnostów laboratoryjnych oraz przepisy rozporządzenia z dnia 7 grudnia 2023 r., w zakresie uprawnienia wynikającego z § 4 tego rozporządzenia. Z kolei trzecią grupą przepisów dotyczy diagnostów laboratoryjnych, którzy rozpoczęli doskonalenie zawodowe począwszy od 2023 r., już po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2023 r., w przypadku których stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej oraz przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2023 r.

Zaistniała wariantowość stanu prawnego ukształtowanego na mocy art. 156 ust. 3 ustawy budzi wątpliwości interpretacyjne. Przede wszystkim jednak, ww. regulacja w sposób nieuzasadniony różnicuje sposób liczenia punktów zdobywanych przez diagnostów laboratoryjnych w ramach doskonalenia zawodowego. Regulacja przejściowa prowadzi bowiem do sytuacji, w której diagnosty laboratoryjni biorący udział w tym samym kursie (będącym formą ustawicznego rozwoju zawodowego), otrzymują różną liczbę punktów (liczoną odpowiednio na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2017 r. oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2023 r.) tylko ze względu na to, że rozpoczęli doskonalenie zawodowe (podnoszenie kwalifikacji) przed albo po wejściu w życie ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej.

Wobec powyższego, konieczna wydaje się odpowiednia zmiana wspomnianej regulacji przejściowej, tj. art. 156 ust. 3 ustawy. Rada proponuje zatem nadać art. 156 ust. 3 ustawy następujące brzmienie:

„3. Diagnosta laboratoryjny, który rozpoczął przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy realizację podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez uczestnictwo w ciągłym szkoleniu, o którym mowa w art. 30zf ustawy uchylanej w art. 165, kontynuuje je na podstawie przepisów dotychczasowych, z tym, że do ustalenia liczby uzyskanych punktów edukacyjnych stosuje się przepisy wydane na podstawie niniejszej ustawy, o ile są względniejsze dla diagnosty laboratoryjnego.”.

Należałoby również rozważyć nadanie wstecznej mocy obowiązującej proponowanej zmianie art. 156 ust. 3 ustawy, co nie powinno stać w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawnego, zważywszy na jej charakter, który byłby korzystny dla diagnostów laboratoryjnych.

Niezależnie od podniesionych wyżej uwag, Rada wnosi o wprowadzenia dodatkowych zmian w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, tj. w zakresie art. 68, w tym:

- 1) zmiany art. 68 ust. 2 ustawy, dotyczącego informacji zamieszczanych w rejestrze diagnostów laboratoryjnych prowadzonym przez Krajową Radę Diagnostów Laboratoryjnych. Za zasadne należałoby uznać umieszczanie w rejestrze informacji dotyczącej zawieszenia prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, a także informacji o ograniczeniach w wykonywaniu określonych czynności medycyny laboratoryjnej;
- 2) zmiany art. 68 ust. 7 ustawy, który w obowiązującym brzmieniu stanowi, że wniosek o wpis do ewidencji laboratoriów prowadzonej przez Krajową Radę Diagnostów Laboratoryjnych lub wykreślenie z tej ewidencji jest obowiązany złożyć podmiot, który utworzył lub zlikwidował laboratorium w trybie przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Mając na uwadze to, że laboratorium diagnostyczne może być utworzone również w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w tym w związku z realizacją dyspozycji zawartej w art. 11 ust. 4 tej ustawy, należałoby odpowiednio uzupełnić art. 68 ust. 7 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej. Przepis powinien zostać zmieniony w taki sposób, aby nie nakładał on obowiązku złożenia

wniosku o wpis wyłącznie na laboratoria utworzone w trybie przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

3) zmiany art. 68 ust. 8 ustawy, regulującego treść wniosku o wpis laboratorium diagnostycznego do ewidencji laboratoriów. W obecnym brzmieniu, przepis ten wymaga podania danych dotyczących kierownika laboratorium oraz pracowników uprawnionych do wykonywania czynności medycyny laboratoryjnej, w tym numeru dokumentu „Prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego” (PWZDL) oraz informacji o ograniczeniach w wykonywaniu określonych czynności medycyny laboratoryjnej. Przepis art. 68 ust. 8 pkt 3 ustawy wskazuje zatem minimalny zakres danych dotyczących kierownika laboratorium oraz pracowników uprawnionych do wykonywania czynności medycyny laboratoryjnej, podawanych we wniosku o wpis do ewidencji.

Jednocześnie, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, kierownikiem laboratorium może być osoba, o której mowa w art. 4, posiadająca tytuł specjalisty w co najmniej jednej dziedzinie specjalizacji zgodnej z profilem laboratorium, zatrudniona na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, czyli diagnosta laboratoryjny (posiadający PWZDL), a także lekarz posiadający prawo wykonywania zawodu oraz specjalizację I lub II stopnia w dziedzinie analityki lub w dziedzinie mikrobiologii, lub w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej lub lekarz posiadający specjalizację II stopnia w dziedzinie mikrobiologii i serologii, lub lekarz posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej lub w dziedzinie mikrobiologii lekarskiej. Wobec powyższego, jeżeli kierownikiem laboratorium będzie lekarz spełniający ww. wymagania, lecz nie posiadający PWZDL, nie będzie można podać numeru PWZDL we wniosku o wpis laboratorium do ewidencji. Tym samym, regulacja art. 68 ust. 8 wymaga uspoźnienia z pozostałymi przepisami ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej.

Z poważaniem,

Anna Elżbieta Lipnicka

Wiceprezes Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych